

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
"ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СНАУ"

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Директор ВСП "Охтирський
фаховий коледж СНАУ",**

голова приймальної комісії

_____ Андрій СТАВИЦЬКИЙ

23 березня 2021р

ПРОГРАМА

**співбесіди з української мови для вступників
на основі повної загальної середньої освіти**

**Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії
загальноосвітніх дисциплін**

Протокол №7 від 02.03.2021 року

Голова ЦК

Наталія ЧИКАЛОВА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди розроблена для вступників, визначених **пунктом 2 розділу IX Правил прийому до Відокремленого структурного підрозділу «Охтирський фаховий коледж Сумського національного аграрного університету».**

Співбесіда з вступниками проводиться з метою виявлення загальних знань з української мови і літератури, перевірки рівня мовленнєвих умінь і навичок. Програма співбесіди з української мови та літератури відповідає чинній програмі з української мови (5-11 класи) загальноосвітніх навчальних закладів. Програма складається з чотирьох розділів. Перший з них містить перелік основних тем та понять з української мови, якими повинен володіти вступник (уміти їх застосовувати на практиці). У другому розділі вказано вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступників з української мови. У третьому розділі наведено критерії оцінювання відповіді на співбесіду з української мови.

1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ УКРАЇНЬСЬКА МОВА

1. Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі.
2. Букви й інші графічні засоби. Український алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв **я, ю, є, ї, щ** та буквосполучень **дз, дзь, дж**.
3. Склад. Наголос. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі.
4. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.
5. Найпоширеніші чергування голосних звуків.
6. Найпоширеніші чергування приголосних звуків.
7. Правила вживання апострофа.
8. Правила вживання м'якого знака. Позначення подовження м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків.
9. Написання слів іншомовного походження.
10. Спільнокореневі слова і форми слів. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.
11. Вимова і написання префіксів **з-(зі-, с-), роз-, без-, пре-, при-, при-**.
12. Змінювання ті творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.
13. Правопис складних і складноскорочених слів
14. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.
15. Синоніми, антоніми, омоніми.
16. Загальнонавчальні слова. Діалектні та професійні слова. Стилїстична диференціація української лексики. Запозичені слова.
17. Поняття про фразеологізми. Джерела української фразеології. Фразеологізми в ролі членів речення.
18. Поняття про самостійні та службові частини мови.
19. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
20. Назви істот і неістот, загальні і власні назви.

21. Рід, число, відмінок іменників.
22. Відміни іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників.
23. Невідмінювані іменники. Способи творення іменників.
24. Правопис найуживаніших суфіксів іменників. Велика буква у власних назвах.
25. Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
26. Якісні, відносні та присвійні прикметники.
27. Ступені порівняння прикметників, їх утворення.
28. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.
29. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.
30. Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні(власне кількісні, неозначено кількісні, дробові, збірні) і порядкові. Числівники прості, складні і складені.
31. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Правопис числівників.
32. Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників.
33. Відмінювання займенників. Правопис займенників.
34. Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова.
35. Способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Види дієслів (доконаний і недоконаний). Часи дієслів.
36. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число. Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.
37. Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення.
38. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові дієслівні форми на **-но, -то**. Правопис дієприкметників.
39. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного і недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот. Правопис дієприслівників.
40. Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення. Правопис прислівників.
41. Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.
42. Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності. Групи сполучників за будовою. Правопис сполучників окремо і через дефіс.
43. Частка як службова частина мови. Формотворчі, словотворчі та модальні частки. Написання часток. «не» і «ні» з різними частинами мови.
44. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.
45. Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.
46. Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення.

47. Члени речення (підмет і присудок; додаток, означення, обставини), способи їх вираження та різновиди. Прикладки як різновид означення. Порівняльний зворот.
48. Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом та присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.
49. Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях.
50. Однорідні члени речення. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Розділові знаки при однорідних членах речення.
51. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки в них.
52. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнювальні). Розділові знаки при відокремлених членах.
53. Складне речення, його типи. Складносурядне речення. Розділові знаки в складносурядних реченнях.
54. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.
55. Складне речення з кількома підрядними.
56. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні. Складне речення з різними видами зв'язку, розділові знаки в ньому.
57. Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.
58. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, доречність, виразність, правильність, Мовленнєві помилки.
59. Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.
60. Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий і публіцистичний.

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Абітурієнти, які проходять співбесіду, **повинні:**

- розрізняти звуки мови, визначати голосні й приголосні звуки, їх характеристику, ділити слово на склади, розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування звуків;
- розпізнавати вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил; правильно писати слова з вивченими орфограмами;
- відділяти закінчення від основи, добирати спільнокореневі слова, розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, визначати спосіб творення слів;
- пояснювати відомі слова, добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; пояснювати значення фразеологізмів, крилатих висловів;
- розпізнавати частини мови, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль;
- розрізняти словосполучення й речення, визначати типи підрядного зв'язку в словосполученні;

- визначати структуру речення, вид речення, правильно ставити розділові знаки й обґрунтовувати їх постановку;
- визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, замінювати пряму мову непрямою;
- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них;

Абітурієнт повинен *вміти*:

- говорити українською мовою з дотриманням правил орфоєпії;
- застосовувати теоретичні знання для створення висловлювань у різних стилях і видах мовлення.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ

При оцінюванні відповідей до уваги беруть такі критерії:

- рівень засвоєння орфоєпічних, граматичних, лексичних, стилістичних умінь і навичок.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень вступників

Бали	Рівні навчальних досягнень
1	Абітурієнт відтворює матеріали на елементарному рівні.
2	Абітурієнт відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
3	Абітурієнт сприймає навчальний матеріал, дає відповідь у вигляді вислову (з допомогою викладача)
4	Абітурієнт володіє матеріалом на початковому рівні його засвоєння.
5	Абітурієнт володіє матеріалом ,з допомогою викладача відтворює матеріал і наводить приклад.
6	Абітурієнт володіє матеріалом, відтворює значну його частину.
7	Абітурієнт правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
8	Знання абітурієнта є достатніми. Він володіє матеріалом, під керівництвом викладача виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
9	Абітурієнт добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
10	Абітурієнт має повні, глибокі знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
11	Абітурієнт на високому рівні володіє матеріалом, висловлює свої думки.
12	Абітурієнт вільно володіє, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та умінь на нестандартні ситуації.

Таблиця відповідності оцінювання навчальних досягнень вступників за 12 бальною і 200 бальною шкалою .

Оцінювання навчальних досягнень вступників за 12 бальною шкалою	Оцінювання навчальних досягнень вступників за 200
1	0
2	0
3	0
4	100,0
5	123,5
6	143,0
7	152,5
8	162,0
9	172,5
10	175,0
11	190,5
12	200

Підсумкова оцінка за співбесіду виставляється за 200-бальною системою оцінювання – за рівнями:

«високий» рівень (175 – 200 балів) ставиться, якщо абітурієнт ґрунтовно й повно викладає теоретичний матеріал, дає правильне визначення мовних понять; демонструє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, наводить необхідні приклади, дібрані самостійно; не допускає мовленнєвих помилок.

«достатній» рівень (100 – 172,5 балів) отримує абітурієнт, який виявляє знання й розуміння основних положень даної теми, але викладає матеріал не досить повно, допускає неточності у визначенні понять або у формулюванні правил; не вміє глибоко й переконливо обґрунтувати свої думки й відчуває труднощі під час добору прикладів; викладає матеріал непослідовно й допускає мовленнєві помилки.

«недостатній» рівень (0 балів) – абітурієнт демонструє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідного розділу, допускає у формулюванні визначень і правил помилки, що спотворюють їх зміст.

